



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

V. De æquipollentia propositionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

contradictoria nimirum, contraria, & ceteris, siue, quod perinde est, in eo, quod cetera omnes ab illa dependant: atque hoc est omnino falsum, inueniri quippe potest oppositio contraria quarundam propositionum, quin tum dentur in eodem intellectu propositiones vllæ contradictoriae, ex quibus existentium contrarietas velut à fonte suo dimanet. Quamuis autem quoad nos à contradictoria reliquæ tres, & à contraria quæ sequuntur duæ dependant, ob id, quod probentur, & cognoscantur per contradictoriam cetera omnes, & per contrarium aliqua; tamen hoc neuiquam obest vniuocationi, cum substantiæ creatæ conueniant omnes vniuocè in ratione substantiæ finitæ, atque accidentia cuncta in ratione accidentis, esto cognoscatur vna substantia creata per aliam, & vnum accidens per aliud multoties. Atque ex his patet ad argumenta contraria.

53

Tandem, quod spectat ad distinctionem oppositionum, P. Hurt. citata disp. 4. sect. 7. §. 24. docet disertis verbis omnem oppositionem propositionum esse re ipsa contradictoriam, quantumvis explicari soleat triplici illa distinctione contradictoria, contraria, & subcontraria, magis propter quantitatem quam oppositionum ipsarum diuersitatem: subalternam autem omittit, & hac doctrina non comprehendit, quoniam eam haud putat esse veram oppositionem. Contra tamen primo, quoniam aliqua propositiones sunt contradictoriae, & non contrariae; & contrariae, ac non subcontrariae; & è conuerso, ac retroacto ordine: separabilitas autem est signum distinctionis realis: contradictio igitur, contrarietas, subcontrarietas sunt inuicem realiter distinctæ. Secundò earum vna est in veritate sola, alia in falsitate sola, quædam in vtraque simul, & aliqua in neutra: hoc ergo ex titulo nequeunt etiam non realiter distinguui. Tertio, tamen quævis oppositio inferat contradictionem, & hæc sequatur quodammodo ex qualibet (quæ fuit huic auctori offensionis occasio) inde tamen arguitur potius earum distinctio, quam identitas: nam, si sumitur contradictio ex quauis alia siue, si illam inferunt cetera, ab eis ergo distinguitur; nisi fortè aliquid infert, aut causat semetipsum. Denique quarto, verius est, ceteras oppositiones haud inferre, aut continere, contradictoriam, sed potius ex earum carentia sequi carentiam contradictionis, adeoque per hanc eas probari: etenim, si duæ contrariae essent simul veræ, aut si duæ subcontrariae simul falsæ, eo ipso fieret, vt duæ contradictoriae essent simul veræ, aut etiam simul falsæ, ac proinde vt contradictio tolleretur de medio. Cæterum quod ex carentia aliarum oppositionum sequatur carentia contradictionis, & per hanc probentur illæ, neuiquam arguit earum identitatem vllam: siquidem ex carentia formæ sequitur carentia proprietatum, & per has probatur illa à posteriori: quis tamen propterea dicat, formam à proprietatibus suis non distinguui.

CAPVT V.

De aequipollentia propositionis.

54

DE qua inter alios optime Hurt. disp. 2. sum. sect. 4. Arriaga disput. etiam 2. sum. & sect. 4. Auerfa, tract. 3. instit. capite 6. quorum breuitatem sequi animus est. Aequipollentia est duarum propositionum æquiualentia, vt ipsa vox sonat. Verficulus sequens indicat, quatenus propositiones alias oppositæ reduci possint ad aequipollentiam.

Præ contradic : Post contra : Præp ; postque subalter.

Id est negatio præposita signo vniuersali, vel particulari reddit propositionem æquiualentem suæ contradictoriae: postposita verò reddit propositionem æquiualentem suæ contrariae: Postposita verò & præposita æquiualentem suæ subalternæ, v.g.

Non omnis, quidam non: Omnis non, quasi nullus, Non nullus, quidam: Sed nullus non valet omnis: Non aliquis, nullus: Non quidam non, valet omnis: Non aliter, neuter: Neuter non, præstat utrumque.

Nimirum, non omnis homo est animal, æquiualeat huic propositioni, quidam homo non est animal: Omnis homo non est animal, huic, nullus homo est animal. Nonnullus homo est animal huic, quidam homo est animal. Nullus homo non est animal, huic, omnis homo est animal. Non aliquis homo est animal, huic, nullus homo est animal. Non quidam homo, non est animal, huic, omnis homo est animal. Non alter homo est animal, huic, neuter homo est animal. Neuter homo non est animal, huic, uterque homo est animal.

Sciscitabitur fortasse aliquis, curnam dialectici regulas tradiderint ad hoc, vt contradictoriae, contrariae, & subalternæ aequipollent, non verò ad hoc, vt subcontrariae ad aequipollentiam reducuntur. Respondeo, propterea eos omisisse subcontrarias, quoniam hæc sunt incapaces aequipollentiae: Etenim cum profertur, aliquis homo currit, aliquis homo non currit, aut negatio postponitur in subcontraria affirmatiua, hunc in modum, aliquis homo non currit, & ita non redditur aquipollens negatiuæ subcontrariae, siue cum ea æquiualeat eadem, sed potius, omnino & formaliter eadem: aut negatio præponitur in illa, hunc in modum, non aliquis homo currit, & ita redditur subcontrariae negatiuæ, non aquipollens, sed opposita subalternæ: siquidem non aliquis valet nullus, & nullus, atque aliquis non reuera subalternantur inuicem: aut denique negatio præponitur, & postponitur; & ita non facit aquipollentiam, sed potius contradictionem; namque non aliquis non, valet omnis; omnis autem, & aliquis non, mutuo contradicunt.

CAPVT VI.

De conuersione propositionis.

CONuersio propositionis est vnius ad aliam necessaria consequentia ex transmutatione terminorum. Triplex est, nimirum simplex, per accidens, & per contrapositionem. Conuersio simplex est, quæ fit sola transmutatione subiecti, & prædicati non mutata quantitate, aut qualitate (nomine autem qualitatis in præsentem intelligo affirmationem, & negationem, cum ita fas sit illo vti, vel eo sensu, qui supra manet explicatus tract. 3. cap. 2. ad eius finem, vel qui hoc tract. cap. 2. paulo post medium) ex. g. nullus homo est lapis, ergo nullus lapis est homo: aliquis homo est animal, ergo aliquod animal est homo. Conuersio per accidens est, quæ fit transmutatione quidem subiecti, & prædicati, ac mutata quantitate sola, non qualitate, vt omnis homo est animal, ergo aliquod animal est homo, nullus homo est lapis, ergo aliquis lapis non est homo. Conuersio per contrapositionem est, in qua seruata eadem quantitate, & qualitate ita transmutantur termini, vt finiti vertantur in infinitos, aut infiniti